

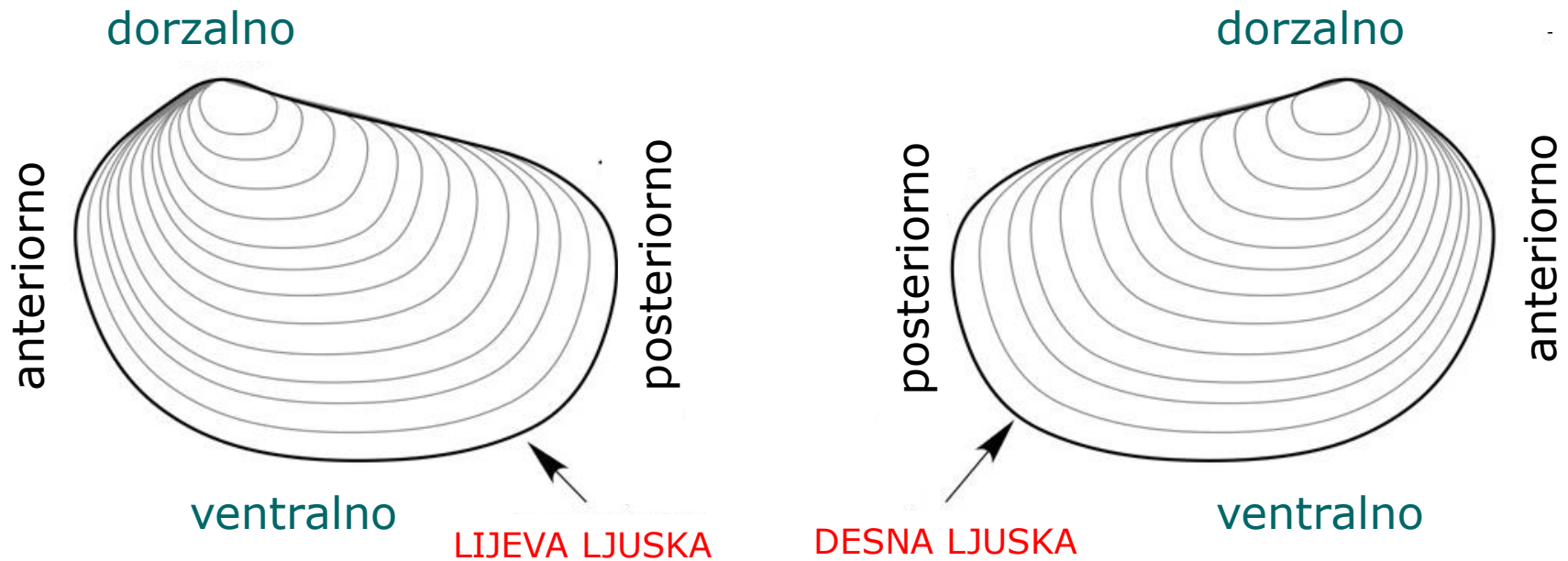
OSNOVE KONHOLOGIJE

Bivalvia

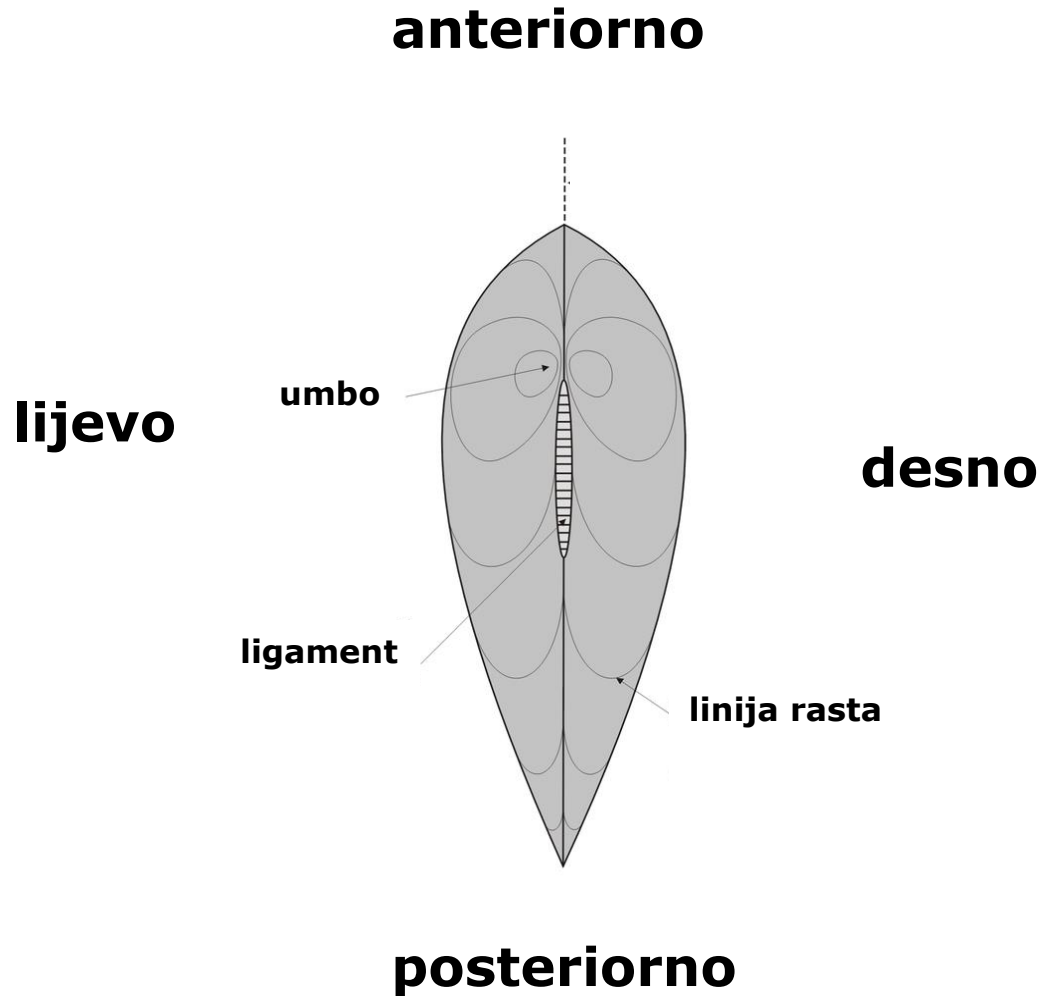
1. Pravilna orijentacija školjkaša

Pravilna orijentacija

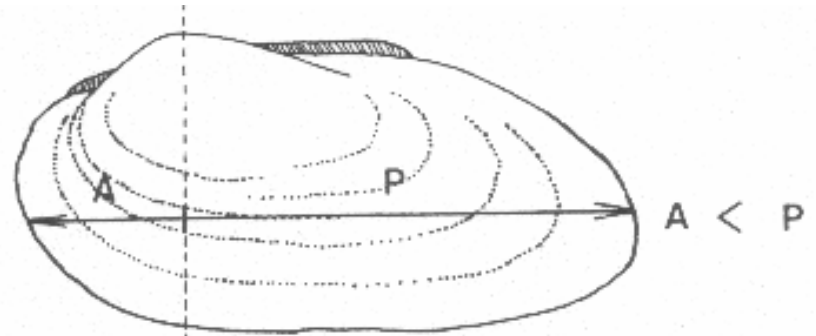

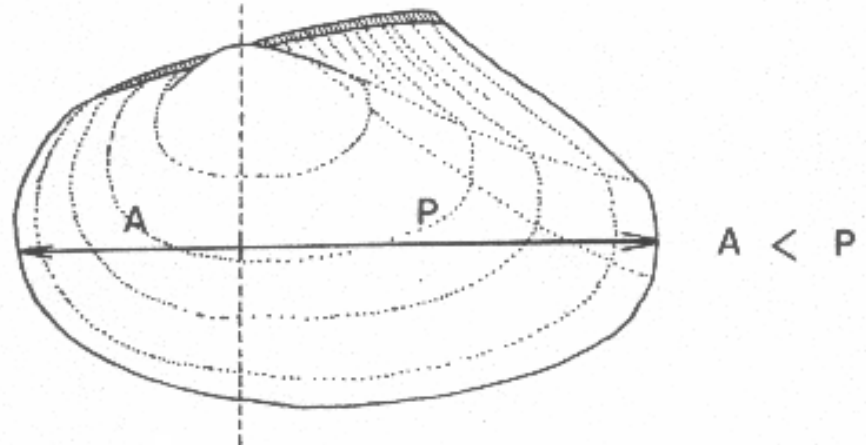
Pravilna orijentacija

---

rod *Anodonta*

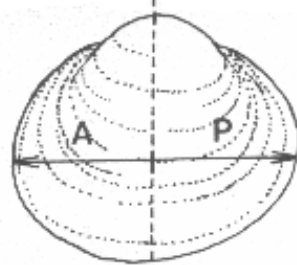
rod *Pseudanodonta*

Pravilna orijentacija

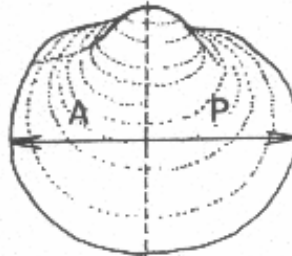
---

rod *Sphaerium*

$$A \leq P$$

rod *Musculium*

$$A \leq P$$

rod *Pisidium*

$$A > P$$

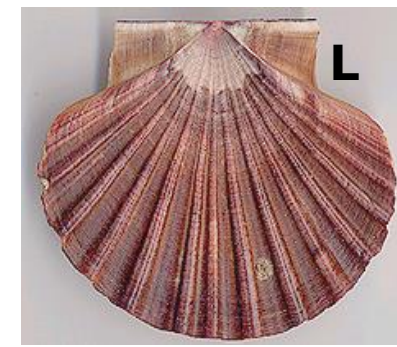
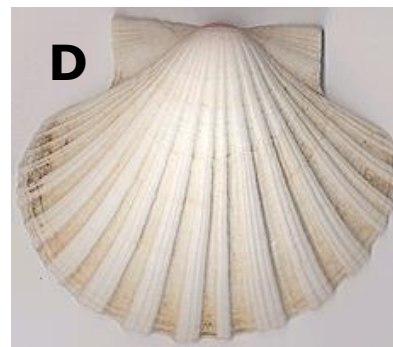
Pravilna orijentacija

- **Ekvivalvna** školjka
  - obje ljuske školjke su jednake i po veličini i po obliku, npr. *Mytilus galloprovincialis*
- **Inekvivalvna** školjka
  - ljuske školjke su nejednakog oblika i veličine npr. *Pecten jacobaeus*

Mytilus galloprovincialis

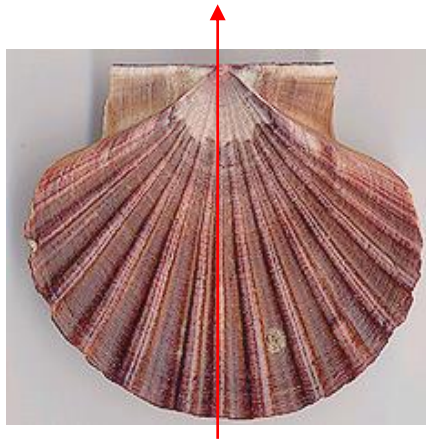
desna ljuska ispupčena ↔ lijeva ljuska ravna

Pecten jacobaeus

Pravilna orijentacija

- **Ekvilateralna** ljuska
  - ljuska koja je bilateralno simetrična, npr. *Pecten jacobaeus*
- **Inekvilateralna** ljuska
  - ljuska koja nije bilateralno simetrična – većina školjkaša, npr. *Unio tumidus*

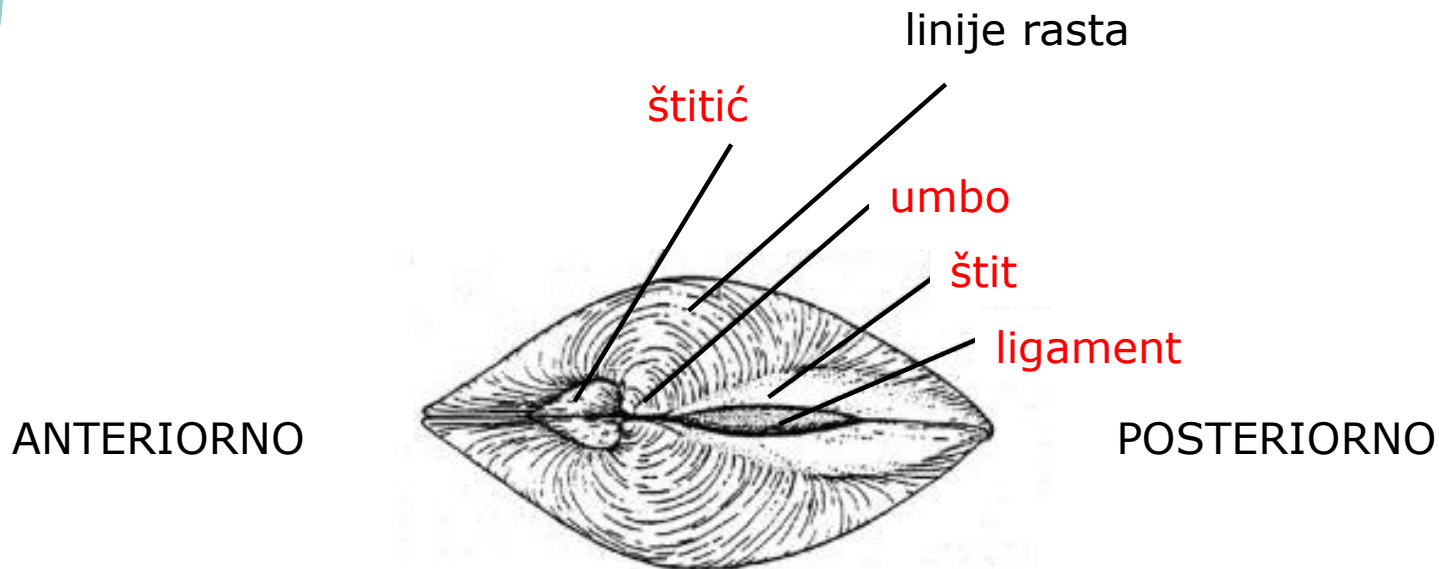
Pecten jacobaeus

Unio tumidus

2. Osnovni dijelovi školjke

Osnovni dijelovi školjke

Plajt

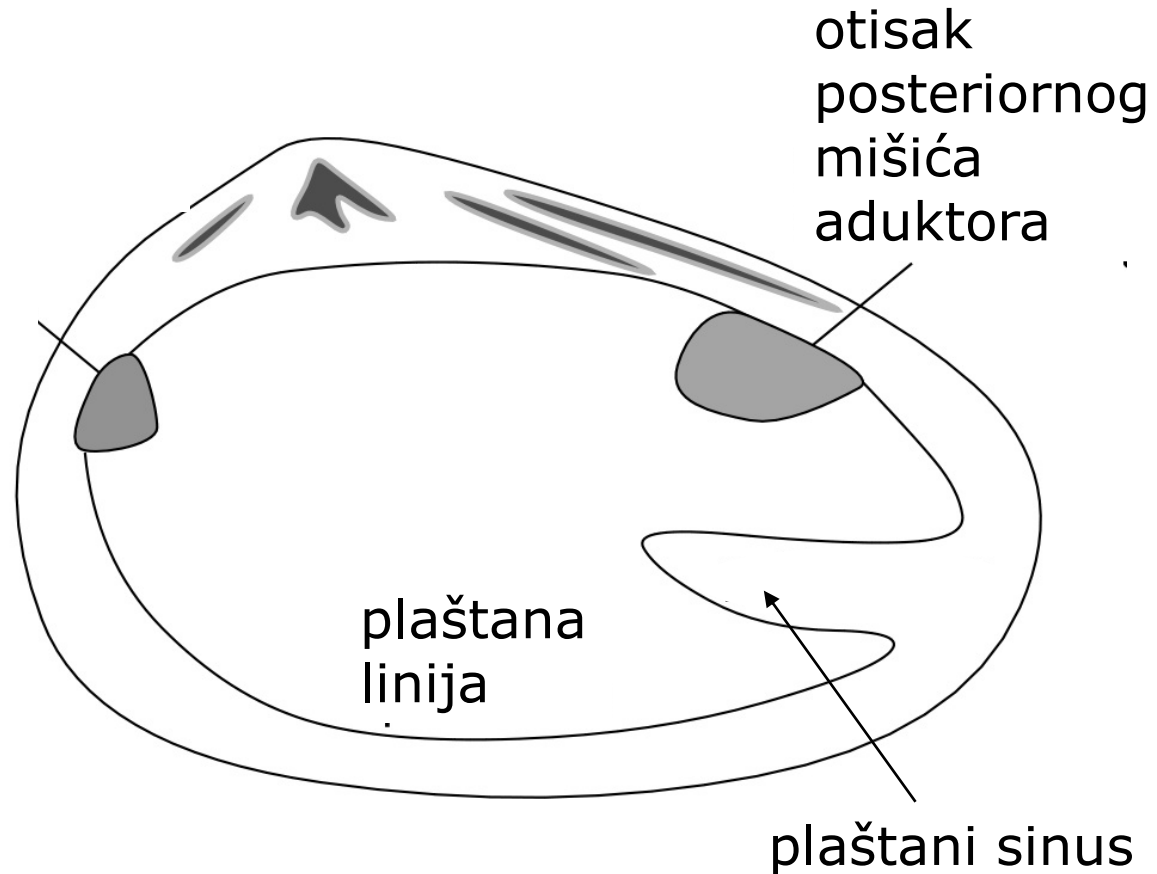
- plaštana linija - linija gdje je plašt pričvršćen za ljusku
- plaštani sinus - udubljenje u stražnjem dijelu u koje se uvlači sifo ili tulajica

Mišići

- Za ljusku su pričvršćeni mišići zatvarači (aduktori)
- Dimyaria – školjkaši koji imaju dva mišića: anteriorni i posteriorni aduktor
  - Isomyaria – oba mišića aduktora su podjednake veličine
  - Anisomyaria (Heteromyaria) – posteriorni aduktor je veći od anteriornog
- Monomyaria - imaju samo jedan veliki posteriorni aduktor (pomaknut više prema sredini)

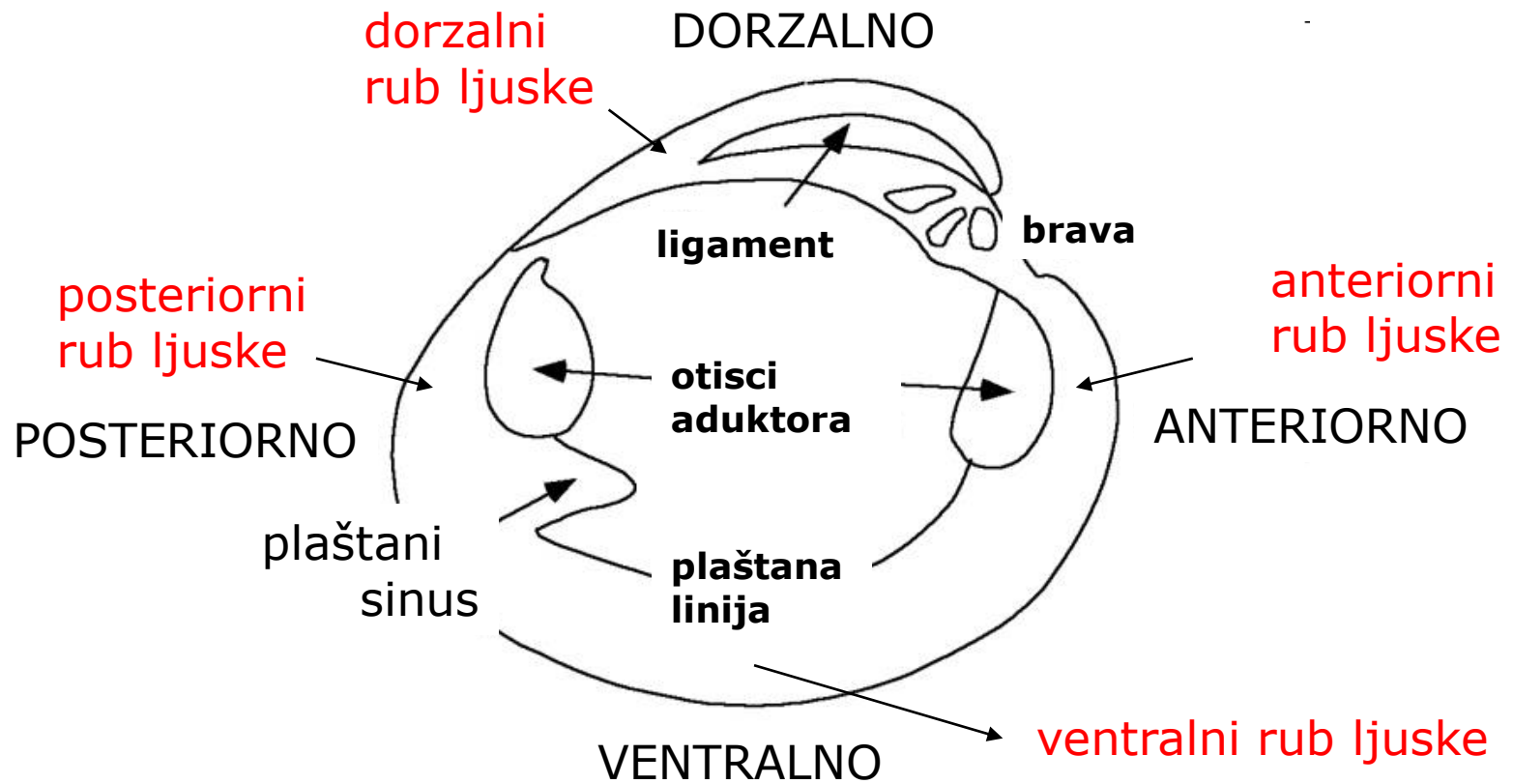
Osnovni dijelovi školjke

otisak
anteriornog
mišića
aduktora

Plāštani sinus = palijalni sinus
Plāštana linija = palijalna linija

Osnovni dijelovi školjke

rub=margina

Osnovni dijelovi školjke

- Oblici skulptura
  - Radijalne skulpture
  - Koncentrične skulpture

Radijalne
skulpture

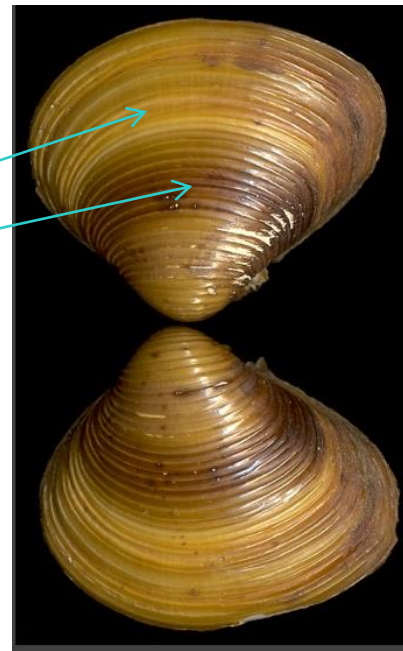

Argopecten irradians irradians

Osnovni dijelovi školjke

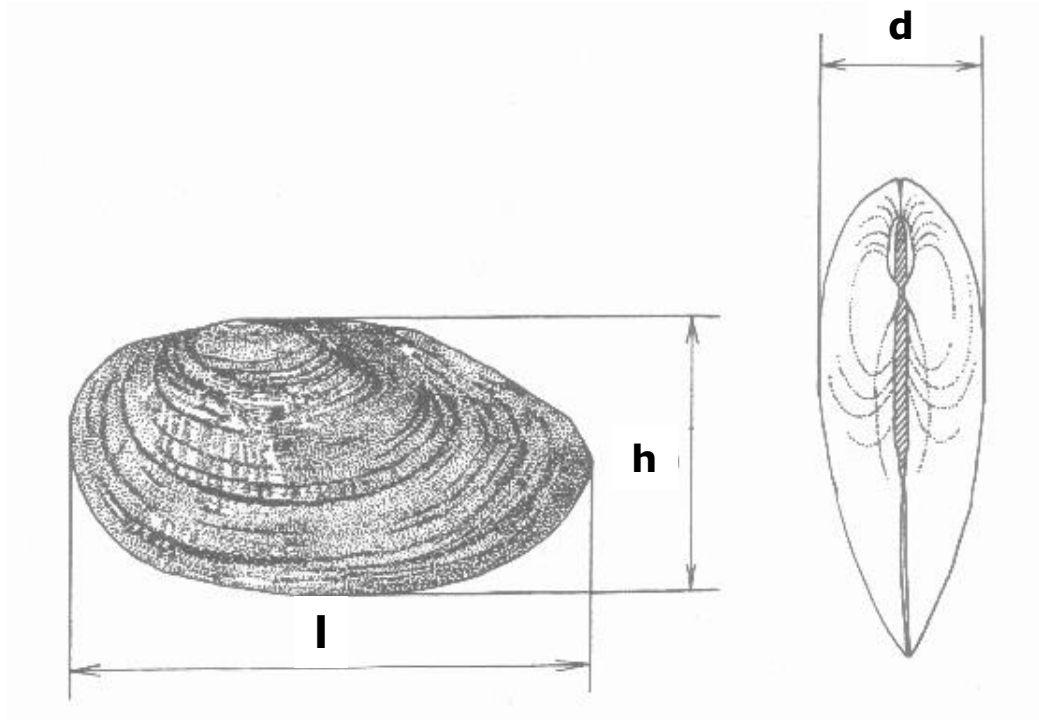
Koncentrične
skulpture

Corbicula fluminea

3.Osnovni biometrijski parametri

---

l – duljina školjke/ljuske

h – visina školjke/ljuske

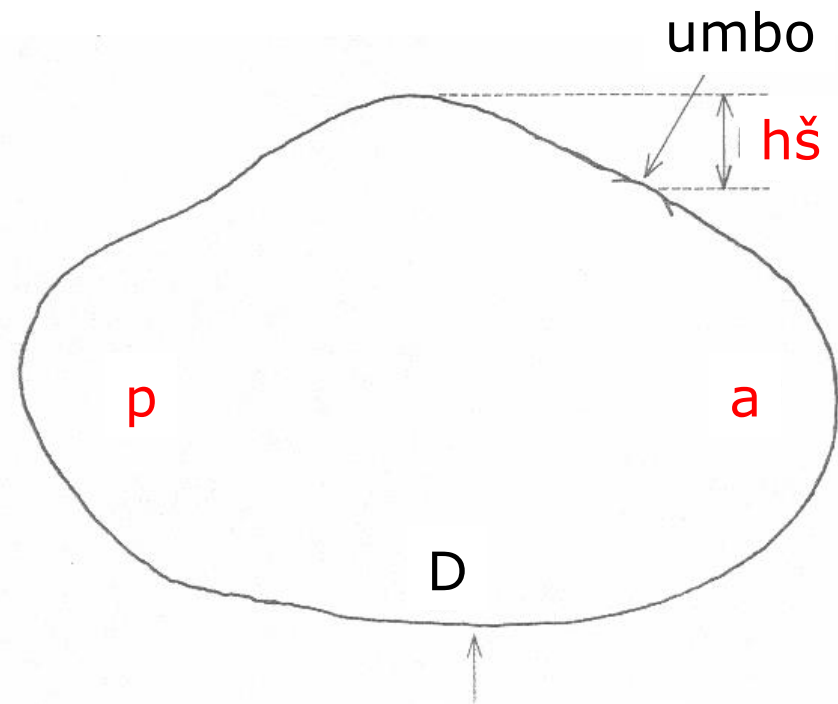
d – širina školjke

Osnovni biometrijski parametri

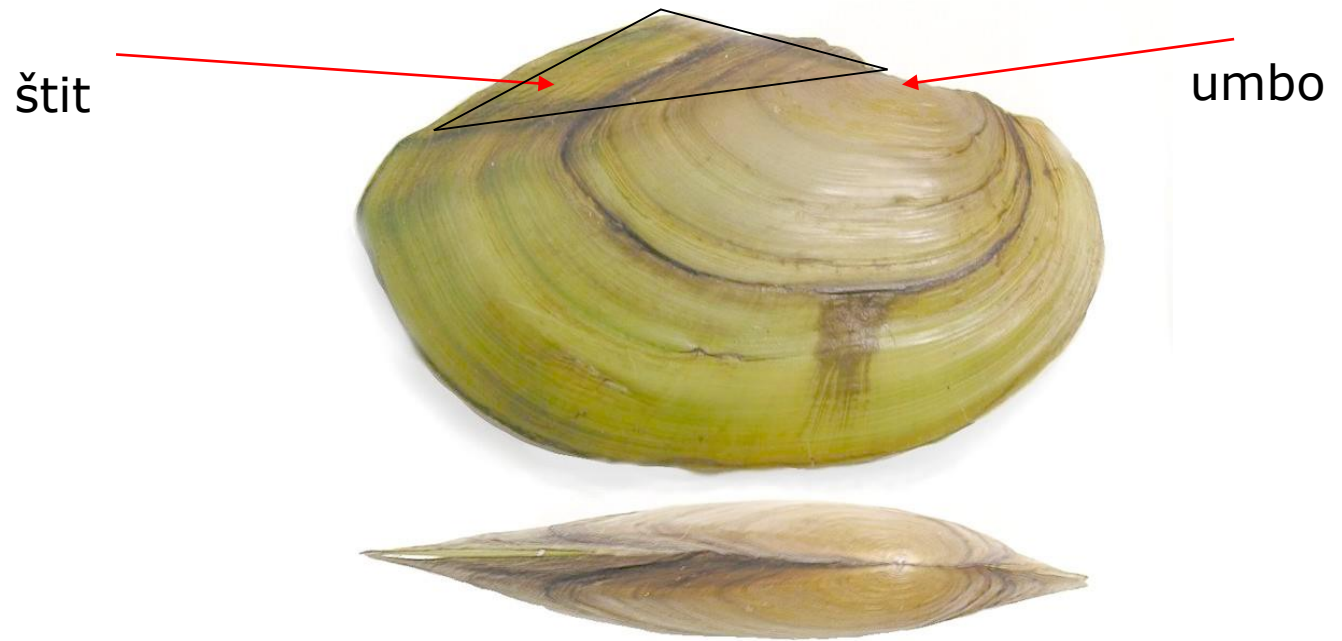
Visina štita

hš – visina štita
p – posteriorno
a – anteriorno
D – desna ljuska

Osnovni biometrijski parametri

Pseudanodonta complanata

4. Brava

- Brava – različit broj zubića i udubljenja smještenih s unutarnje strane ljuske, na dijelu koji se zove **bravina ploča**
- Kod zatvaranja školjke zubići na lijevoj ljuski ulaze u udubljenja na desnoj i obrnuto
- Kardinalni zubići
  - Zubići smješteni ispod umbra
- Lateralni zubići
  - Zubići smješteni lateralno od umbra
- Edentulozni prostor
  - Prostor bez zubića između lateralnih i kardinalnih zubića na bravinoj ploči
- Rezilifer – malo udubljenje na bravinoj ploči koje drži unutrašnji ligament (rezilij); može imati jednu ili više jamica

Brava

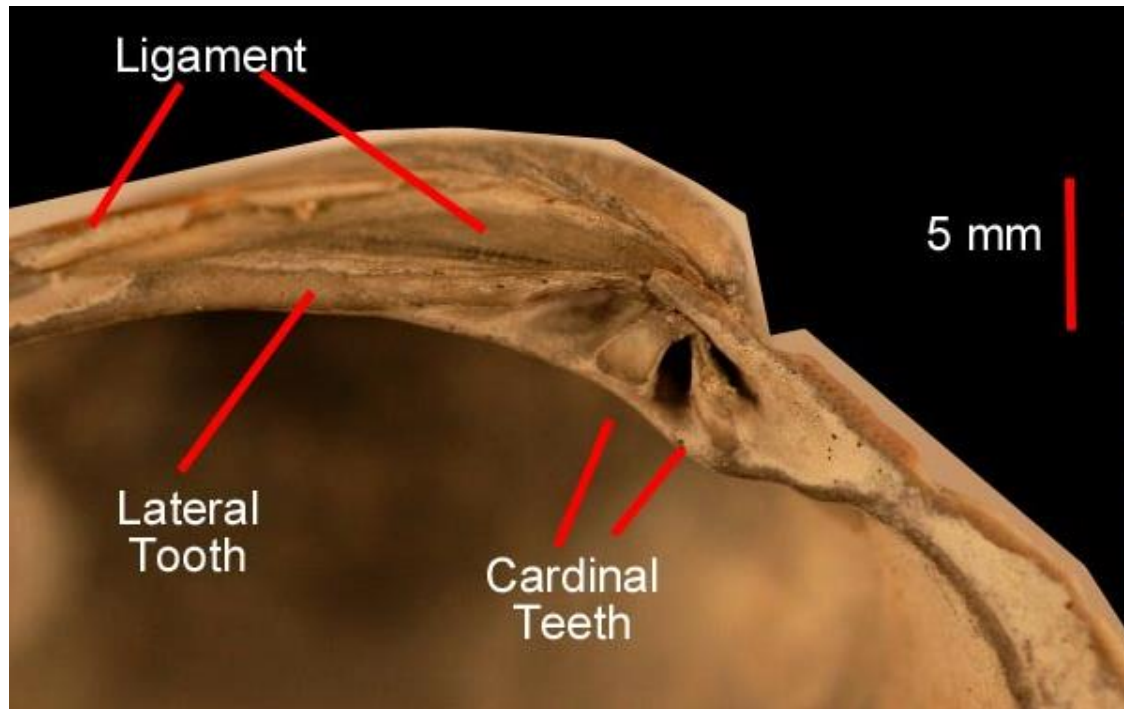

- Glavni tipovi brava kod školjkaša:
  - Heterodontna brava
  - Taksodontna brava
  - Dezmodontna brava
  - Izodontna brava
  - Disodontna brava
  - Shizodontna brava

Heterodontna brava

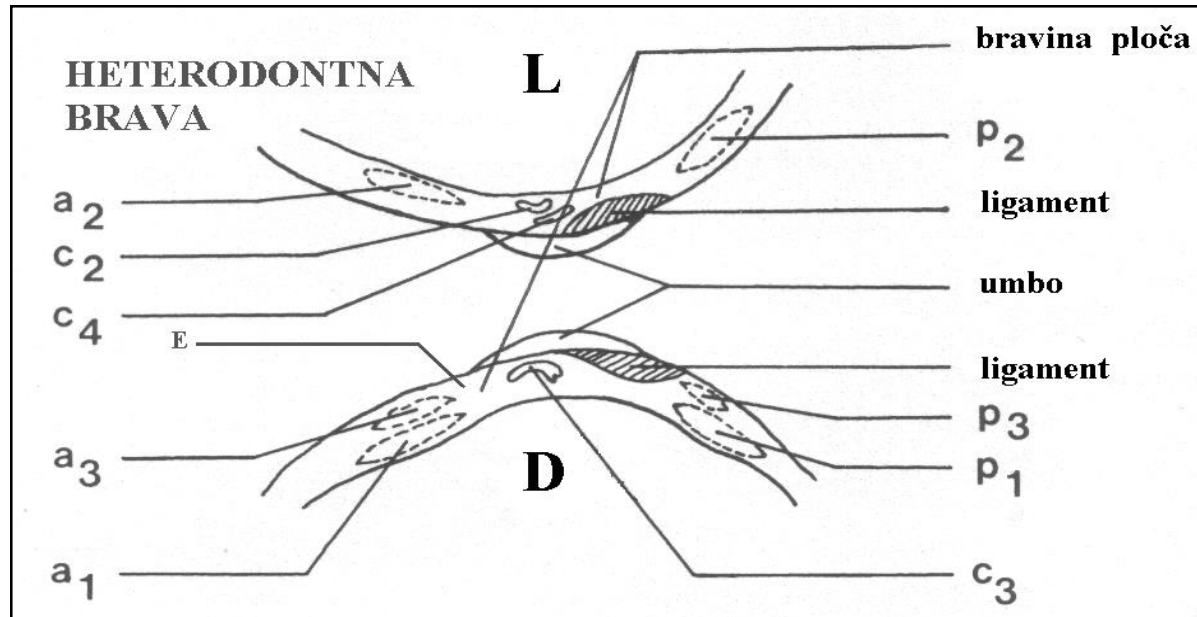

- mali broj različito oblikovanih zubića i udubljenja
- kardinalni zubići smješteni su ispod umbra, a lateralni lijevo i desno od njih

Brava

Heterodontna brava

D: c3 (*dens cardinalis medius*)
a1 (*dens lateralis anterior inferior*)
a3 (*dens lateralis anterior superior*)
p1 (*dens lateralis posterior inferior*)
p3 (*dens lateralis posterior superior*)

L: c2 (*dens cardinalis inferior*)
c4 (*dens cardinalis superior*)
a2 (*dens lateralis anterior medius*)
p2 (*dens lateralis posterior medius*)
E (edentulozni prostor)

por. Sphaeriidae

Brava

Taksodontna brava

- puno paralelnih
zubića i udubina

Anadara granosa

Brava

Taksodontna brava

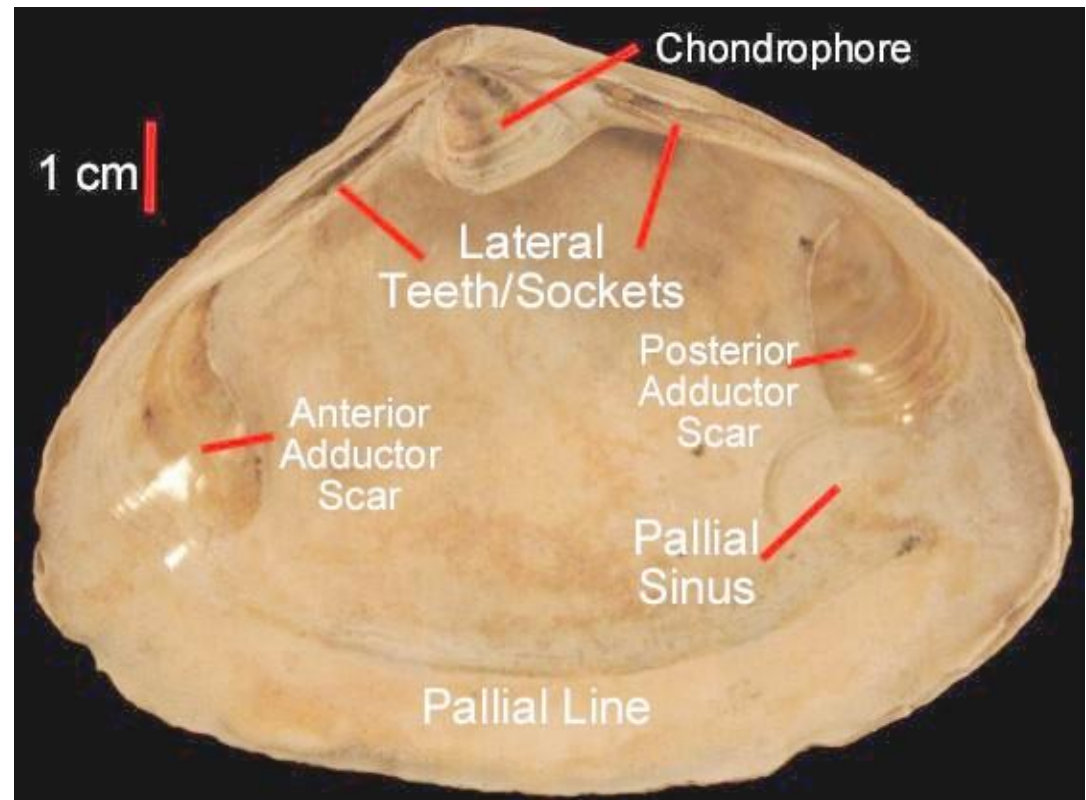
Glycimeris gigantea

Brava

Dezmodontna brava

-nema zubića
(npr. rod *Mya*)
ili su zubići
jako reducirani

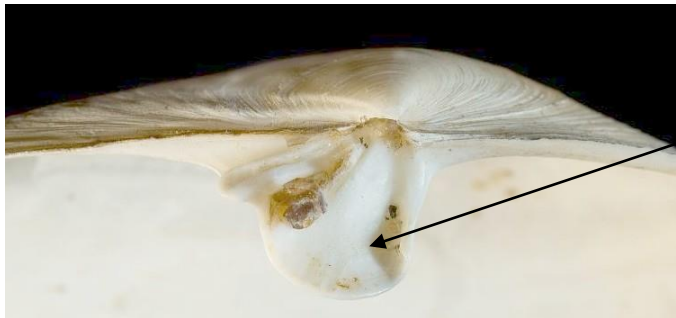
-postoji
hondrofor
(proširenje u
obliku žlice) i
unutarnji
ligament

Spisula (Spisula) solida

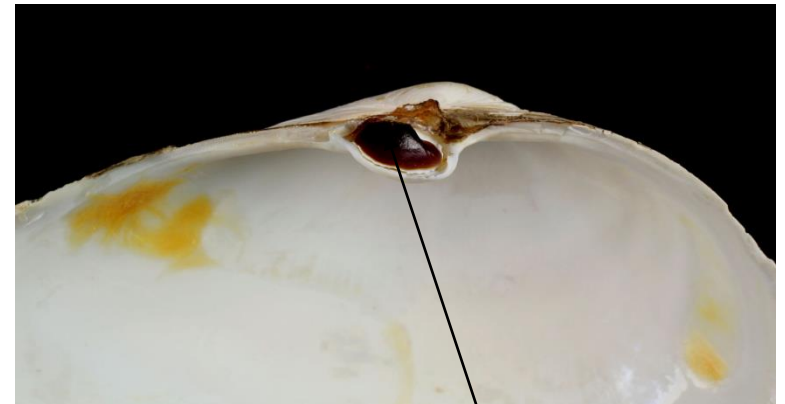
Brava

Dezmodontna brava

hondrofor

Mya arenaria

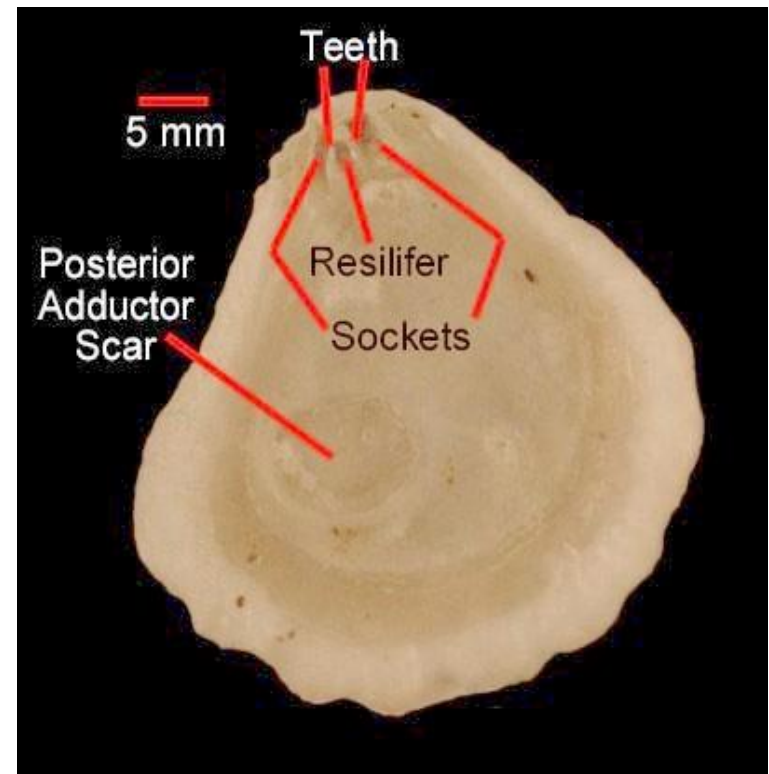

unutarnji ligament

Brava

Izodontna brava

-2 zubića i 2 udubljenja smješteni simetrično lijevo i desno od unutrašnjeg ligamenta (rezilij)

Plicatula spondyloides

Brava

Izodontna brava

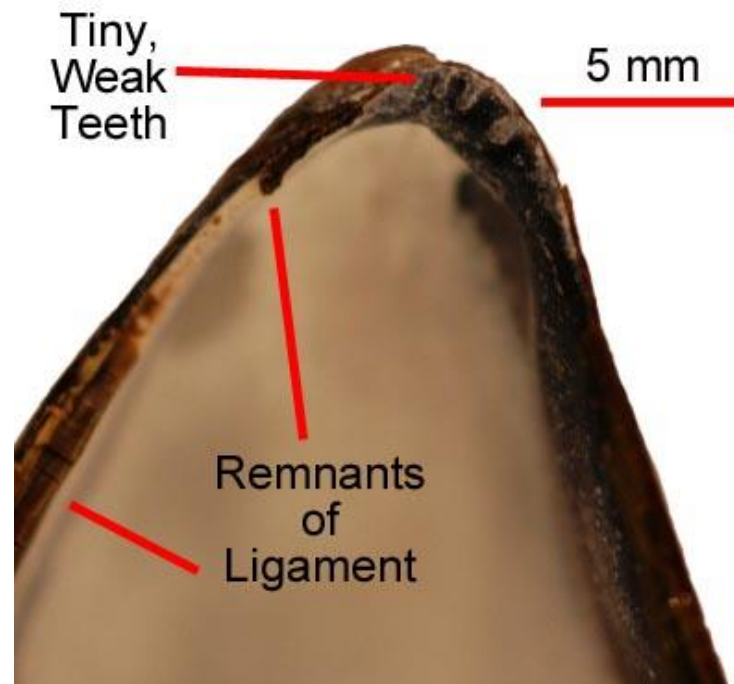
Spondylus imperialis

Brava

Disodontna brava

- nekoliko malih
jednostavnih zubića
blizu ruba ljuštore

ligament

Mytilus edulis

Brava

Shizodontna brava

- lijeva ljuska
ima trokutaste
zubiće koji ulaze
u udubinu
između zubića
na desnoj ljuski

Neotrignonia lamarcki

5. Oblici školjki

- Okrugla
- Poluokrugla
- Elipsoidna
- Izduženo elipsoidna
- Ovalna
- Polukvadratična
- Trokutasta
- Mitiliformna (dagnjasta)
- Listasta
- Krilasta

Oblici školjki

- Okrugla

Glycimeris glycimeris

Oblici školjki

- Poluokrugla

Sphaerium rivicola

Oblici školjki

- Elipsoidna

Mya arenaria

Oblici školjki

- Izduženo elipsoidna

Unio pictorum

Oblici školjki

- Ovalna

Unio crassus

Oblici školjki

- Polukvadratična

Glycimeris insubrica

Oblici školjki

- Trokutasta

Dreissena polymorpha

Oblici školjki

- Mitiliformna (dagnjasta)

Mytilus edulis

Oblici školjki

- Listasta

Adrana electa

Oblici školjki

- Krilasta

Pteria sterna

Praktični dio

○ VJEŽBA 3

- Određivanje slatkovodnih školjkaša
  - porodice Unionidae i Dreissenidae